

Staat dient op te treden tegen 'pedopartij': pedofilie, democratie, transisme en het belang van het kind

Citation for published version (APA):

Willems, J. C. M. (2006). Staat dient op te treden tegen 'pedopartij': pedofilie, democratie, transisme en het belang van het kind. *www.Unimaas.Nl*, e1-e9.

Document status and date:

Published: 01/01/2006

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 05 May. 2023

Staat dient op te treden tegen ‘pedopartij’

Pedofilie, democratie, transisme en het belang van het kind

Jan Willems*

* Prof. dr. J.C.M. Willems is verbonden aan de Capaciteitsgroep Internationaal en Europees recht en het Centrum voor de Rechten van de Mens van de Universiteit Maastricht, en is bijzonder hoogleraar in de Rechten van het kind aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Email: j.willems@ir.unimaas.nl.

“Hoe strijdbaar is een ware democratie? Dat is de vraag als het gaat om de reactie van een pluriforme samenleving op extremistische partijen. Geconfronteerd met ergerlijke uitwassen lijkt de keuze niet moeilijk: niet doodzwijgen maar aanpakken.” (Kuitenbrouwer 2000.)

De Partij voor Naasteliefde, Vrijheid en Diversiteit, beter bekend als de pedopartij, doet niet mee aan de verkiezingen van 22 november 2006 omdat ze onvoldoende handtekeningen heeft binnengehaald (NRC Handelsblad 10 oktober 2006, p. 2).¹ Daarmee is de partij echter nog niet opgeheven of verdwenen. Zij kan media-aandacht blijven zoeken en bij volgende verkiezingen weer doodleuk een poging wagen. Zij blijft daarmee een smet op de democratie, waar wij de schouders over kunnen ophalen, of waar wij protest tegen kunnen aantekenen. Heeft een democratie geen middelen actief op te treden tegen groepen die misbruik maken van de mogelijkheid een partij op te richten? De oprichters van de pedopartij vinden immers dat niet zij een probleem hebben maar de maatschappij. Die moet zo veranderen dat rechten van kinderen kunnen worden teruggedraaid of opgeheven. Achter de partij zit dus geen groep lotgenoten die op dit punt tot inzicht willen komen, en eventueel hulp willen zoeken, maar eerder tragische mensen, die met de rug naar de toekomst lopen. Juist doordat die groep het jasje aantrekt van een politieke partij, is de pedopartij mijns inziens in strijd met de openbare orde. Volgens ons Burgerlijk Wetboek kan zij daarom verboden en ontbonden worden. Het initiatief daartoe ligt bij het Openbaar Ministerie.

Inleiding

Voorstanders van pedofilie (sexuele bejegening van kinderen door volwassenen ‘moet kunnen’) plaatsen zich buiten de democratische rechtsorde zoals dat mijns inziens inmiddels ook geldt voor voorstanders van de doodstraf. En al langer voor voorstanders van slavernij, marteling, rassendiscriminatie of vrouwenonderdrukking. Bij voorstanders van pedofilie is er echter iets bijzonders aan de hand. Wat we vaak zien bij mishandelende ouders, namelijk dat zij ‘zichzelf zodanig in de slachtofferrol manipuleren

¹ NRC Handelsblad 11 oktober 2006, p. 2, meldt: “De [pedopartij] slaagde er nauwelijks in een handtekening te krijgen. De partij wil het over vier jaar nog een keer proberen en wijt het falen aan de ‘massamedia,’ die niet objectief bericht zou[den] hebben.”

dat het kind uit beeld verdwijnt' (Bilo 2006), neemt bij hen wel heel onwezenlijke vormen aan (vgl. Van Engelen 1999). Dit is in extreme mate het geval als zij een politieke partij gaan oprichten.² Een democratie die zichzelf respecteert en (dus) weerbaar wil zijn tegen de aantasting of bedreiging van fundamentele democratische – in het bijzonder rechtsstatelijke c.q. mensenrechtelijke – waarden, hoort niet zomaar elke politieke partij te tolereren. Soms is zij aan zichzelf verplicht, al of niet mede onder vigore van verdragsverplichtingen, tegen partijen op te treden die met de rug naar de toekomst lopen, dwars tegen de democratische werkelijkheid en fundamentele waarden in. Dit is ook het geval als de partijvorm voornamelijk lijkt gekozen onder het (wanhoops)motto 'de aanval is de beste verdediging.' De pedopartij (Partij voor Naasteliefde, Vrijheid en Diversiteit) is in mijn optiek geen democratische politieke partij maar een organisatie die misbruik maakt van de vorm van een politieke partij. Juist doordat zij het jasje aantrekt van een politieke partij, is de pedopartij in strijd met de openbare orde en daarom een te verbieden partij (artikel 2:20 Burgerlijk Wetboek). Een politieke partij waarvan de enkele bestaansgrond de aantasting is, onder welk mom dan ook, van de rechten, het (ontwikkelings)belang en de waardigheid van het kind, kan niet in een ware – dat is rechtsstatelijke – democratie. In een ware c.q. rechtsstatelijke democratie is het belang van het kind leidend rechtsbeginsel. Als minimum-gebod geldt daar: 'van kinderen blijf je af' (Van Hoogstraten 2006). Voor wie lak hebben aan dat gebod, of met dat gebod niet uit de voeten kunnen, hoort zelfs te gelden: bij kinderen blijf je uit de buurt. Door een politieke partij op te richten, lopen pedofielen alsmaar verder weg van een verantwoordelijkheid in het leven waar iedereen vroeger of later in meer- of mindere – en soms tragische – mate voor komt te staan, namelijk te aanvaarden wat niet veranderd kan worden, en daar eventueel hulp bij te zoeken. Niet het afwentelen van onze problemen op anderen, maar het onder ogen zien en aanpakken ervan, met inbegrip van het actief zoeken naar steun en hulp daarbij (zeker als de oorzaken ervan complex zijn en ook met eigen negatieve jeugdervaringen te maken kunnen hebben), maken ons tot betere mensen. En aldus tot betere burgers in de democratie.

Democratie

Maar wacht even: de vrijheid van meningsuiting en (dus) partijvorming horen toch ook tot de democratie, tot het wezen zelfs van de democratie? Jazeker, maar democratie is *majority rule* en *minority right*. *Majority rule*: de helft plus één, kan niet *minority right*: de materiële kern van de democratie, of zelfs de hele democratie, afschaffen. En voor alle duidelijkheid: *minority right* is niet alleen het recht van de minderheid om met behulp van de vrijheid van meningsuiting en vereniging, waaronder partijvorming, te pogen een meerderheid te worden en zo de wet te verzetten. *Minority right* is óók het recht op bescherming van de minderheid, of liever van minderheden: zwakkeren, kwetsbaren, historische of nieuwe buitengeslotenen. *Minority right* staat voor de materiële kern van de democratie: fundamentele mensenrechten. Althans één mensenrechtenverdrag bevat dan ook expliciete verplichtingen discriminatie van minderheden mede te bestrijden door de vrijheid van meningsuiting en van vereniging en vergadering te beperken (artikel 4 sub a en b van de Internationale Conventie inzake de Elimi-

² Zie in dit verband ook het IKON/*Spits*-nieuwsbericht van 3 juli 2006 'PNVD komt met pedoster' (een variant op de Jodenster van de nazi's met in plaats van het woord 'Jude' het woord 'pedo' in hetzelfde lettertype) op www.ikonrtv.nl/kerknieuws/nieuws.asp?lStrAction=archief&old=9178.

natie van Raciale Discriminatie). Geen enkele vrijheid is immers absoluut. Sterker nog, van vrijheden mag geen misbruik gemaakt worden om de rechten van anderen aan te tasten, te bedreigen of te vernietigen (zie artikel 30 Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, artikel 5 lid 1 Internationaal Covenant inzake Civiele en Politieke Rechten, artikel 5 lid 1 Internationaal Covenant inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, artikel 17 Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens). Fundamentele waarden dienen zoveel mogelijk in de Grondwet verankerd te zijn. En discriminatie dient bij wet te zijn verboden.

Discriminatie

Ideeën zijn vrij, tenzij ze in het openbaar geuit worden en bijvoorbeeld aanzetten tot discriminatie. Ons strafrecht kent een aantal verboden discriminatiegronden: ras ofwel huidskleur; godsdienst of levensovertuiging; geslacht; homo- of heterosexuele gerichtheid; fysieke, verstandelijke of psychische handicap (zie de artikelen 137c-g en 429quater van het Wetboek van Strafrecht). Leeftijd (jeugdige of juist gevorderde leeftijd) valt daar (nog) niet onder. Nauw aan (jeugdige)-leeftijd discriminatie verbonden is sociaal-pedagogische of transgeneratiele discriminatie (Willems 1999, pp. 631 e.v.), later door mij verkort aangeduid als transisme (bijv. Willems 2005, p. 83; 2006a, p. 92; 2006b, pp. 266-269). Deze vorm van discriminatie komt er in de kern op neer dat het (ontwikkelings)belang van het kind (artikel 3 lid 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind³) – waartoe in mijn opvatting uitdrukkelijk ook hoort het respect voor de eigen inbreng en de inspraak van het kind (artikel 12 lid 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind) – eerder een wassen neus is, of vroom bedrog, dan structureel uitgangspunt voor wetgeving en beleid en rechtsstatelijke c.q. mensenrechtelijke hoeksteen van de samenleving. Voor de goede orde, tot de andere drie hoekstenen reken ik: de gelijke behandeling van man en vrouw⁴; de bevordering van integratie en de bestrijding van xenofobie⁵; en – ingevolge (artikel 3 *juncto*) artikel 29 lid 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind – de bevordering in en door het onderwijs van democratisch burgerschap en wereldburgerzin. Dat laatste vereist overigens dat psycho-educatie (over emoties, omgang, relaties, communicatie, zorg, opvoeding en zo meer) centraal komt te staan in alle onderwijs. Een ware democratie is een huis met vier hoekstenen. Ontbreekt de hoeksteen van de integratie en xenofobie-bestrijding, dan komen staat en samenleving onder de verdenking te liggen van racisme. Ontbreekt de hoeksteen van de gelijke behandeling van man en vrouw, dan komen staat en samenleving onder de verdenking te liggen van sexismen. Ontbreekt de hoeksteen van het belang van het kind, dan komen staat en samenleving onder de verdenking te liggen van transisme (zie hieronder). Ontbreekt de hoeksteen van de psycho-educatie en (wereld)burgerschapsvorming op school, dan komen staat en samenleving onder de verdenking te liggen van potentieel alle drie: racisme, sexismen en transisme. De pedopartij is een transistische partij. Maar het niet onmiddellijk aanpakken van

³ Convention on the Rights of the Child (CRC): Verdrag inzake de Rechten van het Kind (VRK), New York 1989. Zie voor dit en andere VN-mensenrechtenverdragen, en hun toepassing en interpretatie door de respectievelijke verdragsorganen, www.ohchr.org.

⁴ Vergelijk voor de hierop ziende positieve verplichtingen van staten het 'Vrouwenverdrag': Conventie inzake de Eliminatie van alle vormen van Discriminatie tegen vrouwen/Against Women (CEDAW, New York 1979).

⁵ Vergelijk voor de hierop ziende positieve verplichtingen van staten het 'Rassenverdrag': Internationale Conventie inzake de Eliminatie van alle vormen van Raciale Discriminatie (ICERD, New York 1965).

deze partij door de staat, is helaas veelzeggend voor het transisme in de Nederlandse samenleving.

Belang van het kind

Volgens artikel 3 lid 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind dient 'het belang van het kind' voorop te staan, 'een eerste overweging' te zijn. De ontwikkelingspsychologische c.q. pedagogische betekenis van dit aldus geprioriteerde rechtsbeginsel is allengs duidelijker geworden. Onlangs presenteerden Kalverboer & Zijlstra (2006) een aangevulde en verbeterde versie van het model van Bartels & Heiner (1994), waarin dit beginsel wordt uitgewerkt in twee keer zeven (zeven in het gezin en zeven in de samenleving) 'voorwaarden voor ontwikkeling vanuit een pedagogisch perspectief,' zoals de ondertitel van hun boek *Het belang van het kind in het Nederlands recht* luidt. Op basis van dit model is het mogelijk het belang van het kind zowel in wetgeving en beleid als in het concrete geval, in de rechtspraak en (rechts)praktijk, deugdelijke(re) invulling te geven. Nog veel te weinig lijken we ervan doordrongen dat met onze toegenomen kennis over kindontwikkeling (inhoud en betekenis van 'het belang van het kind') ook onze verantwoordelijkheid is toegenomen. Die verantwoordelijkheid drukken we uit in rechten van het kind.

Transisme

In de kern hangt transisme, zo gaf ik aan, samen met het niet serieus nemen van het belang van het kind als leidend rechtsbeginsel. Hoe kan dit begrip echter nader worden afgebakend? Als gezinnen in onze moderne samenleving door iets worden gekenmerkt, dan is het wel door 'de flagrante sociale ongelijkheden' in *materieel* (inkomen, woonomgeving, tijd), *sociaal* (familie- en andere netwerken), *emotioneel* (geestelijke gezondheid, relatiebekwaamheid, pedagogisch besef) en *kenniskapitaal* (kennis ten aanzien van emoties, relaties, basiszorg, kindontwikkeling, voeding, opvoeding, maatschappelijke voorzieningen op al deze gebieden, enzovoort) waarmee ouders aan de opvoeding moeten beginnen (vgl. Deven 2006, p. 70). In dit licht betekent transisme in de eerste plaats dat kinderen door staat en samenleving als het ware over de schutting van het gezin worden gegooid. Als in dat gezin hun ontwikkeling wordt bedreigd in plaats van bevorderd, kan de staat ingrijpen, maar in principe komt hij – de staat – niet achter de schutting om te doen wat mensenrechten, in het bijzonder de rechten van het kind, hem wel opdragen: verantwoordelijkheden (plichten en plichthouders) ten aanzien van opvoeding wettelijk regelen. En verantwoordelijken: (aanstaande) ouders en andere opvoeders, voorbereiden en toerusten. Bij voorbereiden kan men om te beginnen denken aan allerlei vormen van onderwijs, voorlichting en educatie: psycho-educatie, mensenrechten- en in het bijzonder kinderrechten-educatie, prenatale opvoedingseducatie. Bij toerusten gaat het om faciliteren van ouderschap onder het gelijktijdig bevorderen van relatie- en opvoedingsbekwaamheid en waar nodig zorgen voor 'hulp op maat,' zoals psychotherapie, gezinsbegeleiding of pleegzorg (artikel 27 lid 3 en artikel 18 lid 2 *juncto* artikel 19 lid 2 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind). In de tweede plaats kan ook het onvoldoende voorbereiden en toerusten van professionals die met ouders en/of kinderen werken (artikel 3 lid 3 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind), als transisme worden gezien. En in de derde plaats, en meer in het algemeen, valt onder transisme elk handelen of nalaten van de staat waardoor een generatie structureel in staat wordt gesteld of stelselmatig ongemoeid wordt

gelaten leden van de volgende generatie: kinderen, in hun ontwikkeling te bedreigen, te beschadigen of te benadelen. Terwijl juist het tegenovergestelde: het bevorderen van de ontwikkelingskansen, en in het bijzonder de startkansen van elk kind (artikel 2, artikel 4 en artikel 6 lid 2 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind), de historische en mensenrechtelijke opdracht van elke generatie is.

Transmissie-risico

Waar komt, in meer technische zin, de term transisme vandaan? Transisme verwijst enerzijds naar de transgenerationale transmissie (pseudo-erfelijke overdracht van generatie op generatie) van medische, psychische en gedragsproblemen door het niet of onvoldoende naleven van de rechten van de mens en in het bijzonder de rechten van het kind. En anderzijds naar de transgenerationale ‘uitsluiting’ – verminderde ontwikkelingskansen en alle daarmee samenhangende vormen van deprivatie, óók in de vorm van probleem- of zelfs antisociaal gedrag – die daarvan het gevolg kan zijn, als cyclisch ofwel transgeneratieel risico.

Groepen of personen

Hiermee is niet beweerd dat uitsluitend staat en samenleving transistisch kunnen zijn. Uiteraard kunnen ook groepen of personen zich schuldig maken aan transisme, door bovenbedoelde uitsluiting direct of indirect te bepleiten of actief in stand te helpen houden. Hun optreden is dan, in plaats van op de verbetering van de rechtspositie c.q. van de ontwikkelingskansen van het kind, gericht op de verslechtering of (verdere) verzwakking daarvan, of kan zelfs beschouwd worden als een directe aanval op de waardigheid van het kind. Zij bepleiten dan achterstelling van het kind c.q. de beperking of zelfs vernietiging van (de) rechten van het kind.

Transistische organisaties

Organisaties die zich sterk maken en ervoor ijveren achterstelling, uitsluiting of discriminatie van mensen, en met name van kinderen, in stand te houden of zelfs te bevorderen, kunnen mijns inziens gezien worden als rechtspersonen waarvan de werkzaamheid in strijd is met de openbare orde. Op verzoek van het Openbaar Ministerie (OM) worden zulke organisaties door de rechtbank verboden verklaard en ontbonden (artikel 20 Boek 2 Burgerlijk Wetboek), hoe uiterst terughoudend hier in de praktijk ook mee wordt omgegaan, ten aanzien van politieke partijen onder het motto – of het mom – ‘de kiezer oordeelt, niet de rechter’ (Kuitenbrouwer 2000). Dat doet evenwel niet af aan het principe dat het OM een dergelijk verzoek kan, en onder omstandigheden mijns inziens moet doen – ook als het om niet strafbare, doch wel internationaal- c.q. mensenrechtelijk onaanvaardbare vormen van discriminatie, achterstelling of uitsluiting gaat, zoals transisme. Juist bij transisme, dat veel minder dan racisme en seksisme als discriminatie wordt onderkend en bestreden, kan de omstandigheid dat een organisatie het jasje van een politieke partij aantrekt, een dermate schofferende provocatie van rechtsstaat en democratie zijn, een dermate grove daad van ‘uitvoering,’ dat het OM naar mijn mening niet kan stilzitten of afwachten. Hopelijk komt ook het OM, en de minister van Justitie,⁶ alsnog tot dit inzicht ten aanzien van de pedo-

⁶ Zie kamervragen met antwoord Tweede Kamer 2005-2006, nrs. 1859 (Groep Wilders), 1860 (Van der Staaij, SGP) en 2079 (Arib en Dubbelboer, PvdA); zie ook Handelingen Tweede Kamer 107de vergadering,

partij (zie hieronder). Daarmee wordt ook het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) de kans gegeven, mocht de pedopartij zich niet bij een verbod neerleggen en tot in Straatsburg doorprocederen, het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, waar alle leden van de Raad van Europa partij bij zijn, meer gewicht te geven bij de interpretatie van civiele en politieke rechten uit het EVRM (Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens), bijvoorbeeld door het Verdrag in de desbetreffende rechten, en hun beperkingsgronden, 'in te lezen' (Willems 1999, p. 157). In het licht van artikel 90 van de Grondwet (opdracht tot bevordering van de ontwikkeling van de internationale rechtsorde) zou het openen van die weg, door een principiële stellingname, Nederland niet misstaan. Of zou de minister van Justitie serieus verwachten dat het Straatsburgse Hof een door de Nederlandse rechter uitgesproken verbod en ontbinding van een pedofielenpartij, ongedaan zou maken?⁷

Pedopartij

Eind mei 2006 richtten pedofielen in Nederland een nieuwe politieke partij op, de Partij voor Naasteliefde, Vrijheid en Diversiteit. Van Hoogstraten (2006) spreekt van 'de meest misleidende naam aller tijden.' Voor insiders zal naasteliefde wel staan voor knapenliefde, vrijheid voor libertinisme, en diversiteit voor strafbare vormen van seksualiteit. Ik spreek daarom kortweg van de pedopartij. Volgens persberichten (zie bijvoorbeeld *NRC Handelsblad* van 17 juli 2006, onder de kop: 'Rechter staat partij toe'⁸) wil de

14 september 2006, pp. (107-)6515-6547, debat over uitspraken van de minister van Justitie over de sharia (www.overheid.nl). In dit debat werd een motie van Van Schijndel (Groep Van Schijndel) c.s. aangenomen (Tweede Kamer 2005-2006, 30 697, nr. 4) waarin – "overwegende dat onze democratische rechtsstaat gebaseerd is op pluralisme, menselijke waardigheid en onvervreemdbare vrijheidsrechten" – de regering wordt verzocht actiever gebruik te maken van de bevoegdheden neergelegd in artikel 2:20 BW.

⁷ In de zaak Welvaartspartij e.a. tegen Turkije (13 februari 2003) overwoog het EHRM dat politieke partijen slechts veranderingen in de wetgeving mogen bepleiten die in overeenstemming zijn met fundamentele democratische beginselen (par. 98). Het EVRM is niet bedoeld om de idealen en waarden van een democratische samenleving te verzwakken of te vernietigen (par. 99). Staten zijn verplicht erop toe te zien dat politieke partijen geen programma uitdragen dat in strijd is met de fundamentele beginselen van een democratie (par. 103). Ten aanzien van het moment van ingrijpen hebben de staten een zekere beslissingsmarge (par. 110). Het lijkt mij alleszins te verdedigen dat die marge niet wordt overschreden als er in het allerprilste stadium wordt ingegrepen bij een partij die vanuit obscene motieven en met een obscurantistische ideologie (vergelijk Van Engelen 1999, 2006) het belang van het kind geweld wil aandoen. Er is veel geschreven over partijverboden (zie onlangs Dommering 2006), maar de casus van de pedopartij lijkt mij ook voor het EHRM geheel uniek.

⁸ Deze kop slaat op de uitspraak in een kort-geding-procedure aangespannen door de stichting Soelaas en drie leden van een actiegroep. In zijn uitspraak (Rechtbank Den Haag 17 juli 2006, rolnummer KG 06/695) gaat de voorzieningenrechter wel in op artikel 2:20 BW. Hierover merkt hij op (in par. 4.2): "Van strijd met de openbare orde kan slechts sprake zijn als de rechter tot het oordeel komt dat de als wezenlijk ervaren beginselen van ons rechtssysteem dreigen te worden aangetast op een schaal die ontwrichtend zou blijken voor de samenleving." Verwijzend naar de wetsgeschiedenis, vervolgt hij "dat de rechter ten opzichte van politieke partijen het criterium 'werkzaamheid in strijd met de openbare orde' niet licht mag aannemen." Dat laatste spreekt voor zich – tenzij het om puur misbruik van de partij-vorm gaat. Het eerste, kennelijk aan de wetsgeschiedenis ontleende criterium is echter meer problematisch. Het is de vraag of dit criterium in het licht van ICERD, ICCPR en Verdrag inzake de Rechten van het Kind (zie hierna) verdragsconform kan worden uitgelegd. Althans voor wat betreft het element 'op een schaal die ontwrichtend zou blijken voor de samenleving.' Wat is ontwrichtend: het ontstaan van maatschappelijke onrust? Het uitbreken van gewelddadigheden? En verwijst 'schaal' naar de ernstgraad of omvang daarvan? Of naar de omvang van de politieke partij in kwestie? Welke omvang is dan bedoeld: het halen van de kiesdrempel? Of van een meerderheid in het parlement? Hoe groter de partij-omvang, hoe groter de formeel-democratische legitimatie (zie het Vlaams Belang), en hoe moeilijker het wordt op materieel-democratische (in het bijzonder mensenrechtelijke) gronden in te grijpen. Dit element lijkt dermate in-

pedopartij de wettelijke bescherming terugdraaien of opheffen met betrekking tot kinderpornografie en sex met minderjarigen.⁹ Strijd met de openbare orde in de zin van artikel 2:20 Burgerlijk Wetboek is hier naar mijn mening gelegen in de werkzaamheid gericht op de beperking of vernietiging van rechten van kinderen die universeel zijn aanvaard (door 194 staten ondertekend, waaronder alle lidstaten van de Verenigde Naties, en door 192 staten geratificeerd, waaronder Nederland) om kinderen beter te beschermen tegen uitbuiting, misbruik, verwaarlozing en geweld. Dit in het licht van de enorme schaal waarop kinderen hiervan het slachtoffer zijn, zowel in Nederland als elders, zowel buiten als (in Nederland vooral) binnen het gezin.

Respect en zelfrespect

Volgens mij staat de pedopartij haaks op de democratische rechtsorde wegens aantasting – zelfs al zou deze louter provocerend bedoeld of feitelijk marginaal of abstract zijn – van fundamentele democratische, rechtsstatelijke en mensenrechtelijke rechtsgoederen, te weten de menselijke waardigheid en de rechten van het kind. Sexuele bejegening van kinderen door opvoeders wordt gezien als een vorm van kindermishandeling (artikel 19 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind; Willems 1999, pp. 1042-1045). En sexuele bejegening van kinderen door andere volwassenen dan opvoeders (artikel 34 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en bijbehorend Protocol inzake kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie) wordt – nog afgezien van ook hier reële of dreigende ontwikkelingsschade (Heyman & Van Engelen 2006; zie ook Bullens 2005, Hermanns 2006 en – zeer indringend – Van Engelen 2006) – ten principale in strijd geacht met de waardigheid van het kind en het recht van het kind zijn of haar sexualiteit zelf te ontdekken in de omgang met leeftijdgenoten en onder de verantwoordelijkheid van ouders (artikel 16 *juncto* artikel 5 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind). Doch ook de waardigheid van volwassenen is in het geding, meer in het bijzonder het respect dat volwassenen aan zichzelf en aan anderen, niet in de laatste plaats aan kinderen, verschuldigd zijn. Deze combinatie van respect voor anderen en zelfrespect kan zelfs als de essentie van menselijke waardigheid worden gezien (Willems 2006b, pp. 254-256). Daarnaast eist het beginsel van het

gegeven door pragmatische overwegingen – die vaak doch niet per definitie van prudentie getuigen – dat het principiële element: aantasting van de als wezenlijk ervaren beginselen van ons rechtsstelsel, er volledig door kan worden ondermijnd. Uiteraard kan dat niet de bedoeling van mensenrechtelijke verplichtingen zijn.

⁹ *NRC Handelsblad* van 29/30 juli 2006, p. 2 (onder de kop: 'Pedo's strijden voor acceptatie'), laat vier punten uit het partijprogramma van de pedopartij toelichten door haar voorzitter: (1) discriminatie is toegestaan, behalve door de overheid; (2) kinderen mogen vanaf twaalf jaar sexuele contacten (met volwassenen) aangaan, op termijn moet de leeftijdsgrens geheel verdwijnen; (3) sex met dieren blijft legaal; (4) porno moet dag en nacht kunnen worden uitgezonden, met inbegrip van verkrachtingen en onthoofdingen. Om deze punten kort langs te lopen: het eerste punt is een verkapte oproep tot het opzeggen van zo goed als alle mensenrechtenverdragen en het wegsnijden van het hart uit de democratie. Het tweede punt is een doorzichtige oproep tot het legaliseren van de 'jacht' op kinderen door pedofielen; kardinale en kwetsbare democratische verworvenheden als het belang en de waardigheid van het kind moeten hier wijken voor plat eigenbelang en tomeloze wellust. Het derde en vierde punt willen toekomstige rechtsontwikkelingen ten aanzien van de waardigheid van het dier respectievelijk van de vrouw in de kiem smoren. Daarnaast staat punt 4 haaks op het recht van het kind op bescherming tegen scha(n)delijke informatie (artikel 17 onder e Verdrag inzake de Rechten van het Kind). Om over de waardigheid van de mens: respect en zelfrespect, in relatie tot vrouwenverkrachtingen en onthoofdingen nog maar te zwijgen. Wat is er toch mis met ons mensenrechtenonderwijs? Wat is er toch mis met ons besef van democratie? (Zie ook mijn brief in de *NRC* van 12 augustus 2006, p. 7.)

belang van het kind (artikel 3 lid 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind) dat zelfs bij geringe twijfel of er schade voor het kind dreigt, de belangen – en zeker de lusten – van volwassenen dienen te wijken, en de bescherming van het kind voorop dient te staan. Het is niet minder dan een waan – pedofiel wensdenken – te veronderstellen dat deze democratische verworvenheden: rechten van kinderen zoals die door alle democratieën na parlementaire goedkeuringsprocedures zijn bekrachtigd, ooit zullen worden teruggedraaid. Of het moest zijn door ‘culturele devolutie’ (Perry 1996), waarbij de mensheid ermee ophoudt aan haar kinderen door te geven wat eerdere generaties aan haar hebben doorgegeven.

Conclusie: partijverbod

Om al deze redenen zou de staat daarom met gepaste maatregelen tegen de pedopartij moeten optreden. Het OM is hierbij het eerst geroepen staatsorgaan om een verbod en ontbinding van deze partij in gang te zetten. In het internationale recht bestaat op dit punt een expliciete verplichting van de staat met betrekking tot xenofobe (voorheen ‘racistische’) organisaties, en wel in artikel 4 sub b van de Internationale Conventie inzake de Eliminatie van Raciale Discriminatie (ICERD). Xenofobie wordt – terecht – beschouwd als een bedreiging van de democratie en een aantasting van de menselijke waardigheid. Met betrekking tot transistische organisaties, zoals mijns inziens de pedopartij, kan een dergelijke verplichting worden afgeleid uit de artikelen 2 *juncto* 5 lid 1 en 24 lid 1 van het Internationale Covenant inzake Civiele en Politieke Rechten (ICCPR). Volgens deze artikelen rust op de staat de plicht actief op te treden (artikel 2 ICCPR) om misbruik van grondrechten (artikel 5 lid 1 ICCPR, vergelijk artikel 17 EVRM) tegen te gaan en kinderen te beschermen (artikel 24 lid 1 ICCPR, dat in dezen als een ‘resumé’ van het – latere – Verdrag inzake de Rechten van het Kind kan worden beschouwd: mensenrechtenverdragen zijn immers alle interdependente *living instruments*). De oprichting van een pedopartij kan als misbruik van grondrechten, in casu niet enkel van het recht op vereniging als civiel en politiek recht, maar in het bijzonder en vooral van het democratische recht politieke partijen op te richten, worden aangemerkt. Hierbij moet nogmaals gewezen worden op artikel 3 lid 1 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, dat ook de rechter expliciet opdraagt het (ontwikkelings)belang van het kind voorop te stellen. Wanneer dat belang in het geding is, in een concreet geval of in meer abstracte zin, kan de rechter zich mijns inziens een restrictieve interpretatie van nationale en internationale rechtsnormen niet veroorloven: hij of zij zal pro-actief, dus rechtsvormend en bijdragend aan de rechtsontwikkeling, internationale rechtsbeginselen, zoals het prioritaire belang van het kind, dienen te duiden en toe te passen.

Literatuur

- Bartels, Arnold, en Hans Heiner (1994), De condities voor optimale ontwikkeling: Het belang van het kind in hulpverlening, preventie en beleid, *Jeugd en Samenleving* 1994, pp. 282-295.
- Bilo, Rob (2006), ‘Ik heb geen mooi verhaal,’ interview door Annelies Hendriks in *Dagblad de Limburger/Limburgs Dagblad* 19 augustus 2006, Horizon, p. 33.
- Bullens, Ruud, e.a. (2005), Kijken naar kinderporno op internet: ‘onschuldige’ drang? In: H.E.M. Baartman, R.A.R. Bullens, J.C.M. Willems (red.), *Kindermishandeling: de politiek een zorg*, Amsterdam: SWP, pp. 65-80.

- Deven, Fred (2006), Welke toekomst voor welk soort ouderschap? In: Lut Verstappen (red.), *Van huwelijkscontract naar opvoedingsbelofte*, Brussel: Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, pp. 67-71 (www.hig.be).
- Dommering, Egbert (2006), De extreem afwijkende mening; Boekbespreking, *Mediaforum* 2006, pp. 162-172.
- Engelen, Ireen van (1999), *En ze noemen het liefde; Pedofilie, ontucht en sekstoerisme*, Breda: De Geus.
- Engelen, Ireen van (2006), *Jij mag nablijven; Ouders van misbruikte kinderen aan het woord*, Breda: De Geus.
- Hermanns, Jo (2006), De gevolgen van seksueel misbruik van kinderen, *Kind en Adolescent Review* 2006, pp. 367-369.
- Heyman, Thomas, en Ireen van Engelen (2006), Standpunt Stichting Soelaas betreffende de PNVD, juni 2006, www.no-kidding.nu/getfile.php?id=134.
- Hoogstraten, Diederik van (2006), Van kinderen moet je afblijven, *De Volkskrant* 22 juli 2006, Forum, p. 17.
- Kalverboer, Margrite, en Elianne Zijlstra (2006), *Het belang van het kind in het Nederlands recht; Voorwaarden voor ontwikkeling vanuit een pedagogisch perspectief*, Amsterdam: SWP.
- Kuitenbrouwer, F. (2000), De kiezer oordeelt, niet de rechter, NRC Webpagina's 8 juni 2000, www.nrc.nl/W2/Lab/Profiel/Extreemrechts/maatregelen.html.
- Perry, Bruce (1996), An interview with Bruce D. Perry (Child Trauma Academy) by Lou Bank, www.childtrauma.org/ctamaterials/loubank.asp.
- Willems, J.C.M. (1999), *Wie zal de Opvoeders Opvoeden? Kindermishandeling en het Recht van het Kind op Persoonswording*, Den Haag: T.M.C. Asser Press.
- Willems, J.C.M. (2005), De rechten van het kind als moreel, juridisch en politiek kompas voor de verhouding tussen kinderen, ouders en overheid, in: Herman Baartman, Ruud Bullens en Jan Willems (red.), *Kindermishandeling: de politiek een zorg*, Amsterdam: SWP, pp. 82-97.
- Willems, J.C.M. (2006a), De opvoedingsbelofte van ouders in de Trias pedagogica van kinderen, ouders en staat, in: Lut Verstappen (red.), *Van huwelijkscontract naar opvoedingsbelofte*, Brussel: Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, pp. 91-98 (www.hig.be).
- Willems, J.C.M. (2006b), The Convention on the Rights of the Child: Orientation and Conceptualization of Children's Rights, in: Felipe Gómez Isa and Koen de Feyter (eds.), *International Protection of Human Rights: Achievements and Challenges*, Bilbao: University of Deusto, 2006, pp. 249-282.

Maastricht, 14 oktober 2006
 Ca. 4800 woorden inclusief voetnoten.